

NÄR JAG GLÖMDE MIN FÖDELSEDAG

Text © Annica Triberg 2025

Bild © Emma Ganslandt 2025

Omslagsform och inlägga Felicia Kvarfordt

Sättning Richard Persson

Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm 2025

Box 3159, 103 63 Stockholm

info@bonniercarlsen.se

www.bonniercarlsen.se

ISBN 978-91-7979-954-0

Tryck Livonia Print, Lettland 2025

Tryckning 1

Typsnitt Bembo, Gill Sans, Jelly Regular, Funkis Normal

INNAN VI BÖRJAR

HEJ!

Jag heter Kajsa. Det minns jag fortfarande. Och innan jag glömmer mitt namn vill jag berätta för dig hur jag har det. Än så länge vet jag också att jag har en son som heter Fredrik och att han har två underbara barn, Disa och Dennis, som då också är mina barnbarn. Den här boken är lika mycket till dem.

Det är min granne Annica som skriver åt mig, för orden och jag är inte riktigt kompisar längre. Det är precis det här jag vill berätta om. För jag har fått en sjukdom som inte syns. Den bor bara i min hjärna. Demens kallas den.

Det finns flera olika sorters demens, med en massa krångliga namn. Annica kan säkert förklara mer för dig lite längre fram i boken.

Men jag vill tala om att du inte behöver bli ledsen eller vara rädd om du känner någon som har fått en demenssjukdom. Då vill jag på en gång säga till dig

att även om den personen kanske inte längre känner igen dig eller tror att du är någon annan, så kan den personen bli glad bara av att du håller din hand mot hans eller hennes kind. Jag lovar!

Om någon läser den här boken högt för dig så kommer även den att få veta mer om demens. Och är du så duktig att du läser själv, snälla berätta för alla i familjen vad du har lärt dig. För kom ihåg att även om dina föräldrar är vuxna nu så är de fortfarande någons barn. Och de kan också behöva hjälp för att förstå.

När Annica tyckte att vi skulle skriva den här boken undrade hon hur det kändes att ha demens. Det var modigt av henne! Det första jag sa till Annica var:

”Min hjärna är som en byrå där lådorna har fastnat.

Jag vet att det finns en massa viktiga minnen där, men jag kommer inte åt dem.”

Precis så är det. Jag kan inte öppna lådorna i min hjärna. Hur mycket jag än försöker. Nu minns jag inte längre att jag sa så. Men Annica har skrivit ner det, så jag litar på henne. Fast jag förstår att vi har bråttom, för jag

blir lite sämre för varje månad. Så nu börjar vi!

Födelsedagskalaset

”Farmor! Vi kommer på söndag”, säger två glada barnröster i munnen på varandra när jag svarar i telefonen.

”Jaha?”, säger jag osäkert. ”Vilka är det jag pratar med?”

”Men farmor, vad rolig du är! Det är ju vi. Dina barnbarn Disa och Dennis”, skrattar flickan, som då måste vara Disa.

Så dum jag känner mig. Mina underbara barnbarn! Min son Fredriks fina ungar. Jag måste tänka efter. Visst går Disa på lågstadiet och Dennis ska börja skolan till hösten? Jag vill fråga dem, men vågar inte. I stället säger jag lite tvekande:

”Varför ska ni komma till mig just på söndag?”
Nu är det Dennis som skrattar i telefonluren:

”Du är ju knäpp farmor! Vänta, här kommer pappa så får ni prata.”

Medan Fredrik börjar prata tittar jag i min kalender och ser att det är min födelsedag på söndag. Oj, hur kunde jag glömma det?

”Så roligt att ni vill fira med mig”, säger jag så glatt jag bara kan till min son. ”Tänk att jag fyller år!” Tyst försöker jag räkna efter hur gammal jag blir. Men jag tappar räkningen när Fredrik fortsätter:

”Snälla, kan du baka vår favoritkaka?”

”Ja, visst”, säger jag och hoppas att han inte kan höra hur förvirrad jag känner mig. Vilken kaka menar han?

När vi har lagt på luren går jag till bokhyllan och hämtar min kokbok. Jag sjunker ner i soffan och hoppas att receptet finns där. Jag bläddrar mellan alla sidorna. Kunde det vara Brittas äppelkaka han menade? Eller Ingridis apelsinkaka? Kanske Maj-Lis kakor? Ska jag ringa och fråga? Nej, det kan jag inte göra.

Jag suckar tungt och försöker verkligen komma ihåg vilken favoritkaka Fredrik hade menat. Jag håller på att

ge upp, men när jag kommer till slutet av den tjocka boken förstår jag vilken kaka de vill ha. Jag skrattar högt för mig själv när jag ser vad kakan heter:

”Glömd maräng!”

Det är ju nästan roligt. Den har jag ju bakat massor av gånger. Fredrik ville alltid ha den när han var liten och fyllde år. Kakan heter så för att man ska lämna kvar marängsmeten i ugnen över natten, liksom glömma den där. Fast utan någon värme, förstås. Marängen blir nästan som en skål. Sedan kan man fylla den med glass eller vispgrädde och färska jordgubbar eller andra bär.

Jag är så glad för mitt födelsedagskalas. Fredrik har tagit med sig fina blommor och Disa och Dennis har gjort pärlplattor till mig. Min granne Annica kommer också och ger mig en vacker sjal.

”Oj, så många presenter jag får”, säger jag glatt.

”Hur många presenter fick du när du var liten och fyllde år? ”undrar Dennis som sitter i mitt knä medan vi äter det sista av kakan.

”Hade jag tur fick jag en docka eller en bok”, säger jag.

”Bara ett paket?” Disa tittar på mig med stora ögon medan hon börjar plocka undan från bordet. Jag berättade att ibland kunde presenten i stället vara att min mamma hade sytt en ny klänning till mig.

”Sytt? Säger de båda i munnen på varandra. ”Köpt, menar du?”

”Nej, min mamma sydde alla mina kläder, så var det på den tiden.” Att förklara att tyget kanske kom från en fin gardin skulle nog bli för mycket för dem.

”Men farmor”, skrattar Disa när hon öppnar kylskåpet för att ställa in saften. ”Varför har du lagt tidningen i kylskåpet?”

Hon viftar med tidningen och jag tittar förvirrat på henne. Ja, vad gör tidningen där?

”Jag vill ha färska nyheter”, försöker jag skoja, medan jag tar den iskalla tidningen och gömmer den bakom ryggen.

”Och kolla här”, säger Dennis, ”det ligger strumpor i besticklådan!” Jag hör hur Disa och Dennis fnittrar när de sätter sig i soffan för att titta på barnprogrammen på tv och sedan ser jag hur Dennis håller upp något:

”Det ligger en tandborste under kudden i soffan, farmor!”

”Ha, ha”, säger jag så glatt jag kan, ”jag ville bara busa lite med er.”

Jag ser hur min granne Annica och Fredrik tittar på varandra och höjer lite på ögonbrynen. Så där som

man brukar göra när man tycker att någon verkligen är helt knäpp.

När de har gått tittar jag i alla skåp och lådor och försöker finna fler saker som inte ligger där de ska. Jag hittar en burk kanel i badrumsskåpet och i min sänglåda ligger ett tub kaviar. Vilken tur att de inte tittade där i alla fall. Jag suckar och försöker lägga tillbaka sakerna på rätt ställe.

Nästa dag ringer min granne Annica från sitt jobb:

”Hej Kajsa. Tack för i går. Allt var så gott. Men du, jag undrar, är allt som det ska med dig?”

Hon vill förstås prata om hur jag mår. Men det vill inte jag. Som om inte vuxna människor kan få lägga tidningen i kylskåpet om de vill.

”Allt är bara bra”, säger jag irriterat, och ber henne hälsa så mycket till Disa och Dennis.

”Men Kajsa, jag har ju inga barn. Disa och Dennis är ju Fredriks barn”, säger Annica och låter riktigt orolig på rösten. ”Är du säker på att du mår bra?”

